

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ศักดิ์ดา ตันคชสาร¹ สุรพล ราชภัณฑารักษ์²

วิเชียร ตันศิริคงคล³ สุขพัฒน์ อนนธ์จารย์⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่ผ่าน (2) เพื่อศึกษารูปแบบการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (3) เพื่อนำเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการเลือกตั้งที่สอดคล้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานทั้งแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มาร่วมกันในการเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาผสมผสานขั้นตอนของการวิจัยอย่างเป็นเหตุเป็นผลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน

ผลการศึกษานี้พบว่า ผู้เลือกตั้งมีความหวังต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายหลังการเลือกตั้ง ขึ้นขอบนโยบายของพรรคการเมืองกับผู้สมัครรับเลือกตั้งประกอบกันและอยากให้หัวหน้าพรรคเป็นนายกรัฐมนตรี โดยเฉพาะผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นเกษตรกรซึ่งถือเป็นฐานใหญ่ที่สุด จะไปลงคะแนนเสียงโดยคำนึงประโยชน์จะได้รับจากนโยบายที่ตอบสนองความต้องการ และการนำเอากระบวนการตลาดเข้ามาใช้ในการรณรงค์หาเสียงจากพรรคการเมืองมีแนวโน้มในการเลือกพรรคนั้น อีกทั้งพบว่าความพึงพอใจผลงานของพรรคการเมืองที่หาเสียงไว้ปฏิบัติ จนแก้ปัญหาและสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างได้ผล เป็นแรงจูงใจให้ผู้เลือกตั้งมีความเชื่อมั่นและความศรัทธาได้รับความนิยมนิยมจากประชาชนผ่านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

คำสำคัญ: อิทธิพลต่อการเลือกตั้ง; ชื่อสิทธิขาดเสียง; สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹ นักศึกษาโครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2086 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ, กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย
อีเมล: sakda170753@hotmail.com

² อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา

⁴ คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Major Factors Influencing the Election of Members of the House of Representatives

Sakda Tonkotchasan¹ Suraphon Rajbhandaraks²

Vichien Tansirikongkhon³ Sukkhat Pat Arnoncharn⁴

Abstract

The researcher has three objectives: (1) major factors influencing previous decisions for voting for particular candidates for membership in the House of Representatives on July 3, 2011. (2) To study the patterns of voting for the members of the House of Representatives in the northeastern region and (3) To propose guidelines for the development of the election process that is consistent with the election of members of the people of the northeastern region to achieve greater achievement. Adopting a mixed-methods research approach, the researcher employed both quantitative and qualitative research methods in collecting germane data. Data collected from 350 subjects were appropriately analyzed.

Findings are as follows:

Voters were hopeful that political change would follow the election. They embraced the policy and candidate of their favored political party and were desirous of the political party's leader becoming prime minister. Voters who were educated at the primary school level and who were agriculturalists—the largest political base for their preferred party—took into consideration the benefits to be gained from a policy responsive to their needs. Moreover, the use of marketing procedures in political party electioneering encouraged a positive electoral trend.

It was also found that these voters evinced satisfaction with the successful outcome of the election, especially with the expectation that their favored policies would be implemented. If the policies were effectively implemented, then their problems would be addressed in their view. Therefore, these voters were motivated by having trust and faith in the political party they favored and voted accordingly.

Keywords: Influencing the Election; Vote buying; the House of Representatives

Type of Article: Research Article

¹ Doctor of Philosophy in Social Sciences, Ramkhamhaeng University
2086 Ramkhamhaeng Road, Hua Mak, Bangkok, Bangkok 10240, Thailand
E-mail: sakda170753@hotmail.com

² Faculty of Political Science Ramkhamhaeng University

³ Faculty of Political Science and Law, Burapha University, Thailand

⁴ Faculty of Social Science, Mahamakut Buddhist University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิวัติ 2475 ก่อให้เกิด “ประชาธิปไตย” (Winitchakun, 2013, p. 10) ได้นำเอาระบบการเลือกตั้งและรูปแบบการปกครองมาจากประเทศอังกฤษ (Nakata, 2012, p. 4) ประชาชน จะมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ด้วยการอาศัยตัวแทนที่เรียกว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” วิธีการสำคัญที่นำมาใช้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกตัวแทนของประชาชนดังกล่าวคือ “การเลือกตั้ง”

ความมุ่งหวังสำคัญของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ ต้องการให้การเลือกตั้งเป็นเครื่องมือสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ด้วยเหตุนี้ ผลการเลือกตั้งจึงมีความสำคัญในการอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะประเทศไทย (Rutchattranon & Akhaad, 2012, p. 79) นอกจากนี้การเลือกตั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงอุดมการณ์ ความเชื่อและวิถีทางการเมืองของประชาชนในภูมิภาคที่ถูกกล่าวถึงอีกด้วย (Meechan, 2012, p. 104) การเลือกตั้งนี้ไม่เพียงแต่การเข้าถึงความต้องการของผู้เลือกตั้ง (access voter needs) เท่านั้น แต่ยังส่งผลให้รากหญ้าได้รับผลประโยชน์จากนโยบายโดยตรง โดยผู้เลือกตั้งคาดหวังว่าจะให้พรรคการเมืองกำหนดนโยบายที่ส่งผลทางการเมืองให้ไปถึงพวกเขา (Dokthaisong, 2009, pp. 3-5)

อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกครั้งที่ผ่านมามีปัญหามากมาย เกิดเป็นมายาคติทางการเมืองของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่เรียกว่าระบบการ “ซื้อสิทธิขายเสียง” จนทำให้การเลือกตั้งในการเมืองไทยกลายเป็นพิธีกรรมทางการเมืองที่ไร้ความหมาย เต็มไปด้วยการทุจริตคอร์รัปชัน เสื่อมทราม และไร้ซึ่งศีลธรรม (Kongkirati, 2015, pp. 65-67) โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (North Eastern) หรือภาคอีสาน (Isan) ถือเป็น “สนามการเลือกตั้ง” ขนาดใหญ่ที่สุดที่มี ส.ส. มากถึง 1 ใน 3 ในทางการเมืองถือว่าเป็นกลุ่มตัดสินผลการเลือกตั้ง เป็นการช่วงชิงคะแนนเสียงจากประชาชน

ของพรรคการเมืองต่างๆ ด้วยกลยุทธ์และรูปแบบการหาเสียงที่ต้องการยึดครองจำนวนที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ได้มากที่สุด การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2544 เป็นการยืนยันการตัดสินใจของประชาชนจากนโยบาย และนโยบายนั้นเป็นนโยบายที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน แสดงให้เห็นถึงแนวคิดที่เปลี่ยนแปลงพัฒนาไปจากที่มีการซื้อสิทธิ-ขายเสียง มาเป็นการเลือกตั้งที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะพิจารณาจากผลงานและนโยบายของพรรคการเมืองเป็นปัจจัยหลัก เงินเป็นเพียงปัจจัยจูงใจ (intensive) ไม่ใช่ปัจจัยชี้ขาด (decisive factors)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่ผ่านมา
2. เพื่อศึกษารูปแบบการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
3. เพื่อนำเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการเลือกตั้งที่สอดคล้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หมายถึง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เมื่อวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน หมายถึง จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม บึงกาฬ

มหาสารคาม มุกดาหาร ร้อยเอ็ด เลย หนองคาย
หนองบัวลำภู สกลนคร และจังหวัดอุดรธานี

ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หมายถึง ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ หมายถึง สิ่งที่เป็นองค์ประกอบตัดสินใจเลือกตั้ง ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ด้านได้แก่ ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ปัจจัยส่วนบุคคลผู้สมัคร ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมืองต่อการเลือกตั้ง

ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด หมายถึง หัวหน้าพรรคการเมือง พรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ และผลงานการดำเนินงานของพรรคการเมือง ที่ผ่านมา

ปัจจัยด้านส่วนบุคคลผู้สมัคร หมายถึง คุณสมบัติและคุณลักษณะทั่วไปของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เช่น การศึกษา ความรู้ ความสามารถชื่อเสียง ความซื่อสัตย์สุจริต ประสิทธิภาพการทำงาน ความเป็นบุคคลในท้องถิ่น ผลงานการประโชยน์ให้กับสังคม ชุมชน หรือท้องถิ่น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมืองต่อการเลือกตั้ง หมายถึง รูปแบบ ช่องทาง การสื่อสารของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554

2. ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร

2.1 เฉพาะเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 12 จังหวัด ได้แก่จังหวัดเลย หนองบัวลำภู อุดรธานี หนองคาย สกลนคร นครพนม มุกดาหาร ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ขอนแก่น และจังหวัดบึงกาฬ

2.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ผู้นำทางการเมือง อดีตผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ได้รับการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษาระหว่างเดือน มิถุนายน 2560-ตุลาคม 2560

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. สามารถนำรูปแบบการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนไปกำหนดวิธีการและแนวทางการเลือกตั้งที่เหมาะสม

2. สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาการบริหารจัดการเลือกตั้งที่สามารถป้องกันอิทธิพลทางการเมือง และขจัดความไม่สุจริต ยุติธรรมการเลือกตั้งสำหรับใช้ในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

3. เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานของรัฐ พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งในการปรับ/วางแผนยุทธศาสตร์ กำหนดนโยบายการหาเสียงเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีแรงจูงใจ (motive theory) เป็นแนวคิดทางสังคมวิทยาอธิบายถึงพฤติกรรมของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ปัจจัยสำคัญด้านต่างๆ คือ สิ่งเร้า (stimulus) หรือปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อเขามี ความเชื่อ (beliefs) หลากๆอย่างมารวมกัน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของ แรงจูงใจ (motive) เกิดขึ้นในตัวผู้ออกเสียงเลือกตั้ง เพื่อแสดงพฤติกรรมในอันที่จะบรรลุเป้าหมาย คือ การตัดสินใจ (decision-making) ออกมาในรูปแบบของการออกไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Voting) ซึ่งแรงจูงใจไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เกิดจากการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางสังคม เช่น ความเชื่อ

วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยม เป็นพื้นฐานสำหรับการพิจารณาการตัดสินใจ ส่งผลให้เกิดความต้องการและแรงจูงใจ แรงจูงใจจะต้องมีเป้าหมายเสมอ Walters (1978, p. 218)

การสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) เป็นการนำการโฆษณาชวนเชื่อ (propaganda) มาผสมผสานกับเนื้อหาทางการเมืองและการสื่อสารเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางการเมือง ประกอบด้วย 5 หลักใหญ่ๆ ได้แก่

1) ผู้ส่งสาร หมายถึง พรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

2) สาร หมายถึง โครงการ นโยบายต่างๆ ของรัฐบาลและโครงการที่จะดำเนินการเมื่อได้รับเลือกตั้งและจัดตั้งเป็นรัฐบาล

3) ช่องทาง หมายถึง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ สื่อออนไลน์ การส่งไปรษณูปแบบใดที่จะไปถึงประชาชนได้อย่างรวดเร็วและได้มากที่สุด

4) ผู้รับสาร หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

5) ผล หมายถึง ผลลัพธ์ที่ได้กลับคืนมาก็คือ ได้รับการเลือกตั้ง (Woraphan et al., 1992, Chumphon, 2007)

แนวคิดพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง คือ กลุ่มของบุคคลซึ่งมีการตกลงกันในการกำหนดมาตรการทางอุดมการณ์บางประการ และได้จัดตั้งขึ้นเป็นองค์การเพื่อชนะการเลือกตั้งจัดตั้งรัฐบาลและดำเนินนโยบายสาธารณะ (Piano & Greenberg, 1967, pp. 111-112) ส่วนกลุ่มผลประโยชน์ คือ กลุ่มผู้ที่มีบทบาทในการมุ่งแสวงหาอำนาจทางการเมืองโดยตรง กล่าวคือ แม้กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อศูนย์อำนาจทางการเมือง แต่อยู่ภายนอกของศูนย์แห่งอำนาจ ความพยายามของกลุ่มอยู่ที่พยายามโน้มน้าวบุคคลที่มีอำนาจ โดยมีได้พยายามเสนอคนของกลุ่มขึ้นมาครองอำนาจแทนอย่างเป็น

ทางการ (Duverger 1972, pp. 101-102) สำหรับประเทศไทยที่ผ่านมา กลุ่มผลประโยชน์ของไทยในอดีต มักจะเป็นกลุ่มเขตชุมชนมีอำนาจ ขาดเอกภาพเรียกร้องเคลื่อนไหว (Nimpanich, 2009)

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองต่างๆ ไป ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้ง การแสดงประชามติ การเดินขบวน การประท้วงเมื่อไม่พอใจกับการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาล และเรียกร้องเมื่อมีนโยบายใดนโยบายหนึ่งมีผลกระทบกับประชาชน หรือกิจกรรมอะไรก็ตามที่มุ่งหวังจะให้เกิดผลกระทบในทางการเมือง ขณะที่ (Limmanee and Pimpisuth, 1977, pp. 20-36) ได้ชี้ให้เห็นว่าอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์มีอยู่ด้วยกัน 5 ประเภท ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองคือ 1. อิทธิพลทางสังคมจากกลุ่มต่างๆ ในสังคม เช่น เพื่อน ครอบครัว 2. อิทธิพลทางสังคมจากชนชั้นในสังคม 3. อิทธิพลของบุคลิกภาพ 4. อิทธิพลของวัฒนธรรม 5. อิทธิพลของโครงสร้าง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง Snyder (2011) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของวัย การศึกษา ความรู้ทางการเมือง และบริบททางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของการศึกษา ความรู้ทางการเมือง และอายุเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียง

Chaiyawan (2011) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอยู่สองอย่าง คือ คุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้สมัครและพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

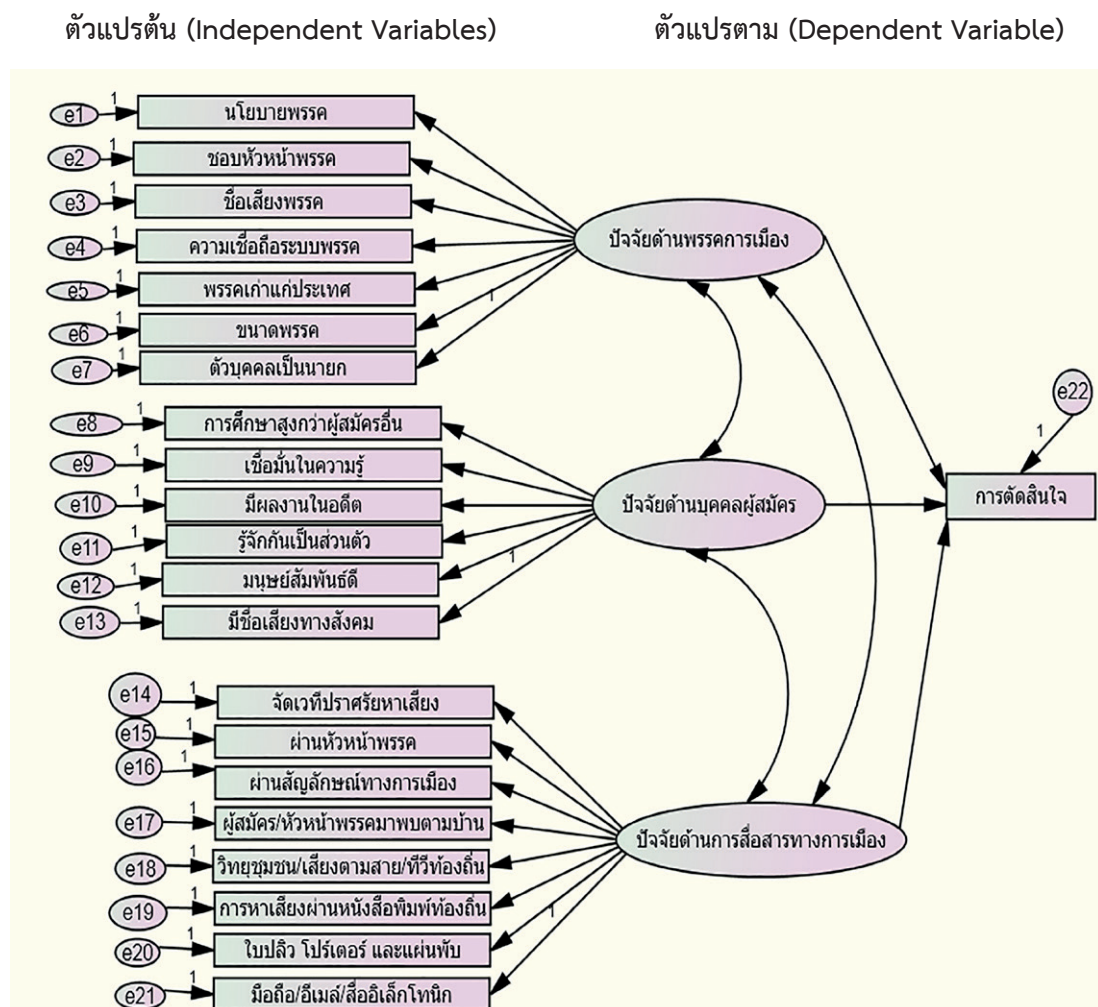
McAllister (2016) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Candidates and Voting Choice ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมองว่าผู้สมัครสังกัด

พรรคการเมืองมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเชื่อมโยงกันกับการสนับสนุนพรรคการเมืองอย่างมากมีอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

Raccula (2016) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Single-Target Implicit Association Tests (ST-IAT) Predict Voting Behavior of Decided and Undecided Voters in Swiss Referendums ผลการวิจัยพบว่า พรรคการเมืองและผู้สมัครมีอิทธิพลต่อการสนใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญ

DiGrazia et al., (2013) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง More Tweets, More Votes : Social Media as a Quantitative Indicator of Political Behavior. ผลการวิจัยพบว่า สื่อสังคมออนไลน์ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น เป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมทางการเมืองที่สำคัญในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods research design) ตามแนวคิดของ Creswell & Plano (2011) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มาร่วมกันในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาผสมผสานขั้นตอนของการวิจัยอย่างเป็นเหตุเป็นผล

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สํารวจเก็บข้อมูลย้อนหลังแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional survey study) ในกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่มีอายุตั้งแต่

18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป จำนวน 350 คน

แผนการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability sampling) แบบกลุ่มหลายขั้นตอน (Multistage cluster random sampling)

จังหวัด ➡ อำเภอ ➡ ตำบล ➡ หมู่บ้าน

จังหวัดขนาดเล็ก คือ จังหวัดเลย เก็บตัวอย่างในอำเภอวังสะพุง อำเภอเชียงคาน และอำเภอภูกระดึง

จังหวัดขนาดกลาง คือ ร้อยเอ็ด เก็บตัวอย่างในอำเภอธวัชบุรี อำเภอจังหาร และอำเภอศรีสมเด็จ

จังหวัดขนาดใหญ่ คือ ขอนแก่นเก็บตัวอย่างในอำเภอยุมแพ อำเภอบ้านฝาง และอำเภอพระยืน

ตาราง 1

แสดงจำนวนขนาดของจังหวัดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มจังหวัด	ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	จำนวนตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	1,265,707	78
ขนาดกลาง	2,667,895	164
ขนาดใหญ่	1,753,293	108
รวม	5,686,895	350

การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก (In-depth interviewing) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) กลุ่มที่ 1 ผู้นำที่เป็นทางการ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มที่ 2 ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ตัวแทนคณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับอำเภอ ประธานเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับอำเภอ ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับอำเภอ ประธานกลุ่มองค์กร/ชุมชน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ใช้สถิติสมการโครงสร้างแบบ

ไม่มีตัวแปรร่วม (Structure Equation Model) โดยโปรแกรม AMOS 18 และ สถิติ Multiple Logistic Regression

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1.1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จากตาราง 1 - 2 พบว่าคุณลักษณะทั่วไปของผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.9 ช่วงอายุ 46 - 60 ปี ร้อยละ

41.7 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษา ร้อยละ 43.7 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 37.4 และรายได้ในช่วงระหว่าง 2,500 - 9,000 บาท ร้อยละ 37.4 สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ผู้ไปใช้สิทธิเป็นสมาชิกพรรคเพียงร้อยละ 2.3 สมาชิกกลุ่มแม่บ้าน ร้อยละ 8.0 อาสาสมัครมูลนิธิต่างๆ / อสม. / สมาชิกชมรม / กรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 22.6 และไม่ได้เป็นสมาชิกใดๆ ในท้องถิ่นร้อยละ 67.1 ไม่เคยบริจาคเงิน / สิ่งของแก่พรรคการเมือง ร้อยละ 97.7 มีส่วนร่วมไปรณรงค์เลือกตั้งกับหน่วยงานราชการ ร้อยละ 19.4 มีส่วนร่วมไปรณรงค์กับพรรคการเมือง ร้อยละ 4 และไม่เคยไปร่วมรณรงค์ ร้อยละ 76.6 สำหรับการไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งครั้งนี้มีผู้มาใช้สิทธิครั้งแรก ร้อยละ 5.1 นอกนั้นเป็นผู้ที่มาใช้สิทธิทุกครั้งที่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งร้อยละ 94.9

ตาราง 2

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล (n=350)

ตัวแปร		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	158	45.1
	หญิง	192	54.9
อายุ	18-24 ปี	27	7.7
	25-45 ปี	92	26.3
	46-60 ปี	146	41.7
	60 ปีขึ้นไป	85	24.3
การศึกษา	ประถมศึกษา	153	43.7
	มัธยมศึกษาตอนต้น	67	19.1
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	72	20.6
	อนุปริญญา	32	9.1
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	26	7.4
อาชีพ	รับจ้างทั่วไป	69	19.7
	เกษตรกร	131	37.4
	ค้าขาย/อาชีพส่วนตัว/พนักงานเอกชน/งานอิสระ	60	17.1
	ราชการ/พนักงานรัฐ/พนักงานของรัฐวิสาหกิจ	56	16.0
	ไม่ประกอบมีอาชีพ	34	9.7
รายได้	ต่ำกว่า 2,500 บาท	83	23.7
	2,500 – 9,000 บาท	131	37.4
	9,001 -15,000 บาท	78	22.3
	15,001 – 25,000 บาท	36	10.3
	25,000 บาท ขึ้นไป	22	6.3

ตาราง 3

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตัวแปร		จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกเครือข่ายทางสังคม	สมาชิกพรรคการเมือง	8	2.3
	สมาชิกกลุ่มแม่บ้าน	28	8.0
	อาสาสมัครมูลนิธิต่างๆ/อสม/	79	22.6
	สมาชิกชมรม/กรรมการหมู่บ้าน		
	ไม่เป็นสมาชิกใดๆในท้องถิ่น	235	67.1
บริจาคเงิน/สิ่งของแก่	เคย	8	2.3
	ไม่เคย	342	97.7
มีส่วนร่วมรณรงค์ให้	มีส่วนร่วมไปรณรงค์กับหน่วยงานราชการ	68	19.4
	มีส่วนร่วมไปรณรงค์กับพรรคการเมือง	14	4.0
	ไม่เคยไปร่วมรณรงค์	268	76.6
ลงคะแนนเลือกตั้ง	ไปทุกครั้งที่มีสิทธิ์	332	94.9
	ไปปีนั้นเป็นปีที่มีสิทธิครั้งแรก	18	5.1

1.2 ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จากตาราง 3 ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ 1 ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด 2 ปัจจัยด้านส่วนบุคคลผู้สมัคร และ 3 ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมืองต่อการเลือกตั้ง พบว่า

1.2.1 ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.5, $SD = 0.6$) พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง คือ นโยบายพรรคการเมือง ตัวบุคคลที่พรรคเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี ความนิยมชมชอบหัวหน้าพรรค ชื่อเสียงของพรรค และความเชื่อถือในระบบพรรค แสดงให้เห็นว่าผู้เลือกตั้งไปลงคะแนนเสียงด้วยความ มีพันธะผูกพันทางการเมืองเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ โดยมีเจตจำนงต้องการให้พรรคการเมืองที่

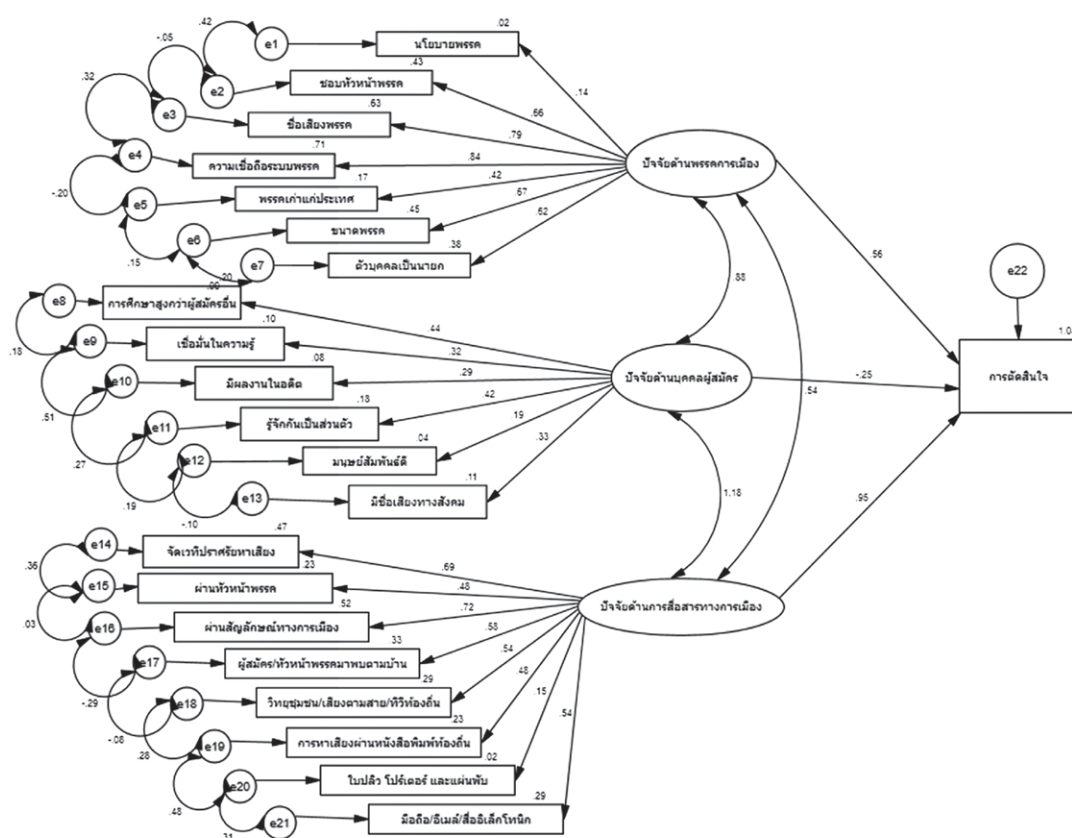
ชื่นชอบได้เป็นตัวแทนเข้าไปบริหารประเทศ โดยเฉพาะในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เพราะชื่นชอบนโยบายพรรค ซึ่งเห็นได้จากผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่ผ่านมา ผู้เลือกตั้งตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเลือกตั้งเพราะนโยบายของพรรคการเมืองมากที่สุด

1.2.2 ปัจจัยด้านส่วนบุคคลผู้สมัคร พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.2, $SD = 0.5$) พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง คือ ความเชื่อมั่นในความรู้/ความสามารถของผู้สมัคร ผลงานในอดีต/ทำประโยชน์ให้ท้องถิ่นไว้ การมีมนุษยสัมพันธ์/พบปะประชาชนสม่ำเสมอ เช่น มางานศพ งานวันเกิด งานกีฬา งานจัดเลี้ยงต่างๆ ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมา พบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงด้วยตนเองในการเลือกตั้ง ไม่ได้เลือกผู้สมัครเพราะเงิน แต่เลือกจากผู้

สมัครเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ การศึกษาอยู่ในระดับดี เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ชาวบ้านเคยพึ่งพาและฝากความหวังได้ ลงพื้นที่หาเสียงออกพบปะประชาชนสม่ำเสมอ และหากสังกัดพรรคการเมืองที่มีผลิทธิเลือกตั้งขึ้นชอบจะเป็นสองแรงบวกต่อการตัดสินใจให้ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้ง

1.2.3 ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมืองต่อการเลือกตั้ง พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.8, $SD = 0.6$) พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง คือ การหาเสียงผ่านสื่อ/หัวหน้าพรรคมาพบ

ตามบ้าน การจัดเวทีปราศรัยหาเสียงการหาเสียงผ่าน
สัญลักษณ์ทางการเมือง (brand) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า บทบาทของการสื่อสารทางการเมืองมีอิทธิพล
ต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชาวสารที่
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับเป็นการอธิบายนโยบายและ
คุณสมบัติต่างๆ ของผู้สมัครของพรรคการเมือง ทั้งนี้ผู้
มีสิทธิเลือกตั้งส่วนมากจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือก
ตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งก่อนที่จะถึงวัน
เลือกตั้ง ผ่านการรับรู้ว่าการสื่อสารทางการเมืองต่อการ
เลือกตั้งของพรรคการเมือง

ภาพ 1 โมเดลสมการโครงสร้าง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน”

ค่าน้ำหนักของ Regression Weight ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ประกอบด้วยตัวแปร 1) นโยบายพรรค 2) นิยมชมชอบหัวหน้าพรรค 3) ชื่อเสียงพรรค 4) ความเชื่อถือในระบบพรรค 5) พรรคเก่าแก่ของประเทศ 6) ขนาดพรรค (พรรคขนาดใหญ่ / กลาง / เล็ก) และ 7) ตัวบุคคลที่พรรคเลือกเป็นนายกรัฐมนตรี มีค่าน้ำหนักของ Regression Weight เท่ากับ 0.14 0.66 0.79 0.84 0.42 0.67 และ 0.62 ตามลำดับ ซึ่งค่าน้ำหนักของ Regression Weight ตั้งแต่ 0.6 ถือว่าอยู่ในระดับใช้ได้ ปัจจัยด้านส่วนบุคคลผู้สมัคร ประกอบด้วยตัวแปร 1) การศึกษาสูงกว่าผู้สมัครคนอื่น 2) เชื่อมั่นในความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร 3) มีผลงานในอดีต / ทำประโยชน์ให้ท้องถิ่นไว้ 4) รู้จักกันเป็นส่วนตัว / เคยพึ่งพาอาศัยกัน 5) มนุษย์สัมพันธ์ดี / พบปะประชาชนสม่ำเสมอ เช่น มางานศพ งานวันเกิด งานกีฬา งานจัดเลี้ยงต่างๆ 6) มีชื่อเสียงทางสังคม เช่น ดารา นักร้อง นักกีฬา มีค่าน้ำหนักของ Regression Weight เท่ากับ 0.44 0.32 0.29 0.42 0.19 และ 0.33 ตามลำดับ ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมืองต่อการเลือกตั้ง ประกอบด้วยตัวแปร 1) การจัดเวทีปราศรัยหาเสียง 2) การหาเสียงผ่านห้วคະແນ 3) การหาเสียงผ่านสัญลักษณ์ทางการเมือง (brand) 4) การหาเสียงผู้สมัคร/หัวหน้าพรรคมาพบตามบ้าน 5) การหาเสียงผ่านวิทยุชุมชน/เสียงตามสาย/ทีวีท้องถิ่น 6) การหาเสียงผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 7) การหาเสียง ใบปลิวโปสเตอร์ และแผ่นพับและ 8) การหาเสียงผ่านทางมือถือ/อีเมล/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีค่าน้ำหนักของ Regression Weight เท่ากับ 0.69 0.48 0.72 0.58 0.54 0.48 0.15 และ 0.54 ตามลำดับ

ค่าน้ำหนักของ Squared Multiple Correlation ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ประกอบด้วยตัวแปร 1) นโยบายพรรค 2) นิยมชมชอบหัวหน้าพรรค 3) ชื่อเสียงพรรค 4) ความเชื่อถือในระบบพรรค 5) พรรคเก่าแก่ของประเทศ 6) ขนาดพรรค (พรรคขนาดใหญ่ / กลาง / เล็ก) และ 7) ตัวบุคคลที่

พรรคเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีเลือกตั้ง มีค่าน้ำหนักของ Squared Multiple Correlation เท่ากับ 0.02 0.43 0.63 0.71 0.17 0.45 และ 0.38 ตามลำดับ ปัจจัยด้านส่วนบุคคลผู้สมัคร ประกอบด้วยตัวแปร 1) การศึกษาสูงกว่าผู้สมัครคนอื่น 2) เชื่อมั่นในความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร 3) มีผลงานในอดีต / ทำประโยชน์ให้ท้องถิ่นไว้ 4) รู้จักกันเป็นส่วนตัว / เคยพึ่งพาอาศัยกัน 5) มนุษย์สัมพันธ์ดี / พบปะประชาชนสม่ำเสมอ เช่น มางานศพ งานวันเกิด งานกีฬา งานจัดเลี้ยงต่างๆ 6) มีชื่อเสียงทางสังคม เช่น ดารา นักร้อง นักกีฬา มีค่าน้ำหนักของ Squared Multiple Correlation เท่ากับ 0.20 0.10 0.08 0.18 0.04 และ 0.11 ตามลำดับ ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมืองต่อการเลือกตั้ง ประกอบด้วยตัวแปร 1) การจัดเวทีปราศรัยหาเสียง 2) การหาเสียงผ่านห้วคະແນ 3) การหาเสียงผ่านสัญลักษณ์ทางการเมือง (brand) 4) การหาเสียงผู้สมัคร/หัวหน้าพรรคมาพบตามบ้าน 5) การหาเสียงผ่านวิทยุชุมชน/เสียงตามสาย / ทีวีท้องถิ่น 6) การหาเสียงผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 7) การหาเสียง ใบปลิวโปสเตอร์ และแผ่นพับและ 8) การหาเสียงผ่านทางมือถือ / อีเมล / สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีค่าน้ำหนักของ Squared Multiple Correlation เท่ากับ 0.47 0.23 0.52 0.33 0.29 0.23 0.02 และ 0.29 ตามลำดับ

ดังนั้นสรุปได้ว่า โมเดลสมการโครงสร้าง “ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน” เป็นโมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สำรวจมา และสามารถหาค่าน้ำหนักอิทธิพลของปัจจัยได้จากค่าน้ำหนักของ Regression Weight

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการสัมภาษณ์ พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งคือ “นโยบายพรรค”

การอภิปรายผล

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1.1 ปัจจัยทางเพศ พบว่า เพศชายกับเพศหญิงไม่มีความแตกต่าง สอดคล้องกับการศึกษาของ Watsanawin, 2011; Supharp, 2014)

1.2 ปัจจัยทางอายุ พบว่า อายุของประชากรที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างมีนัยสำคัญ ประชากรในแต่ละกลุ่มช่วงอายุมีเหตุผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งแตกต่างกัน โดยเฉพาะช่วงอายุ 46 - 60 ปี มีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงมากกว่าผู้อยู่ในวัยอื่น สอดคล้องกับ Holland & Kensinger (2012)

1.3 ปัจจัยทางการศึกษา พบว่า ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนมากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสัดส่วนไปเลือกตั้งสูงสุด ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของ กนกพร เสริฐศรี (Sertsri, 2010) พบว่าผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี แต่การศึกษาของกนกพร ศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ และเป็นการเลือกตั้งซ่อม

1.4 ปัจจัยทางอาชีพ พบว่า ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สอดคล้องกับการศึกษาของ Sertsri (2010)

1.5 ปัจจัยทางรายได้ พบว่า รายได้ส่วนมากอยู่ในช่วง 2,500 บาท - 9000 บาท ไม่ได้ทำให้เกิดความแตกต่างในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

1.6 สมาชิกเครือข่ายทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกใดๆ ในท้องถิ่น ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

1.7 การบริจาเงิน / สิ่งของแก่พรรคการเมือง พบว่า เกือบทั้งหมดไม่เคยบริจาค การบริจาเงิน / สิ่งของแก่พรรคการเมืองกับผู้ที่ไม่บริจาคให้กับพรรคการเมือง ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในการไปใช้

สิทธิเลือกตั้ง

1.8 การเข้าร่วมรณรงค์ให้ประชาชนไปเลือกตั้ง พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ไม่เคยไปร่วมรณรงค์

รูปแบบการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

รูปแบบการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ 1. ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด 2. ปัจจัยด้านบุคคลผู้สมัคร 3. ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมือง ดังนี้

1. ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด

ผลจากการวิจัยได้แสดงให้เห็นถึง การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 พบว่า ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมืองเป็นอันดับแรก รองลงมาคือหัวหน้าพรรค และสังกัดพรรคการเมืองที่ผู้เลือกตั้งชื่นชอบเป็นสำคัญ โดยเลือกผู้สมัครจากพรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่ เพราะสามารถนำแนวนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ก่อนการเลือกตั้งนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นผลได้จริง สอดคล้องกับการศึกษาของ อารมณ กัณพินัย (Kanphinai, 2012); McAllister (2016) และ Raccula (2016)

2. ปัจจัยด้านส่วนบุคคลผู้สมัคร

พบว่า ประชาชนผูกพันอยู่กับผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างใกล้ชิดในลักษณะเครือญาติ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ที่ชาวบ้านฝากความหวังไว้ หรือต้องพึ่งพาอาศัยได้ ผู้เลือกตั้งจะเลือกผู้สมัครว่าจะให้ความช่วยเหลือหรือทำงานให้กับประชาชนได้อย่างไร จึงตัดสินใจไปลงคะแนนเลือกตั้งให้กับผู้สมัคร สอดคล้องกับ Chumroennitipong, 2014) และ Klofstad, Anderson & Nowickl (2015)

3. ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมืองต่อการเลือกตั้ง

พบว่า ส่วนใหญ่ชื่นชอบวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร / หัวหน้าพรรคมาพบตามบ้านอยู่ในระดับมาก และมากที่สุดร้อยละ 47.1 สอดคล้องกับการศึกษาของ Chueynoo (2014) และ Pholkaset (2013)

การสื่อสารทางการเมืองต่อการเลือกตั้ง ทำหน้าที่เป็นเสมือนสะพานในการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ประชาชนได้รับรู้และสนับสนุนให้ประชาชนได้มีโอกาสในการพิจารณาสาระต่างๆ ที่สอดคล้องกับความมุ่งหวังของผู้เลือกตั้งก่อนการตัดสินใจ

กลยุทธ์การสื่อสารของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ออกไปเยี่ยมชาวบ้านในพื้นที่ต่างๆ งานแต่งงาน งานศพ งานวันเกิด งานวันกีฬา งานจัดเลี้ยงต่างๆ นับได้ว่าเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่สำคัญของการตลาดทางการเมือง ซึ่งให้เห็นว่าประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกนั้นไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมืองนั้นๆ แต่ยังให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ด้วย

แนวทางการพัฒนากระบวนการเลือกตั้งที่สอดคล้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์ในเชิงบูรณาการทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ปัจจัยพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องมีความตั้งใจมุ่งมั่นในการทำงาน

โดยการออกพื้นที่พบปะเยี่ยมเยียนประชาชน และให้ความรู้ทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคมแก่ประชาชน รวมทั้งคอยช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาาร่วมกับพี่น้องประชาชน อย่างจริงใจและจริงจัง ตลอดจนการเป็นผู้แทนราษฎรในการร้องทุกข์และเรียกร้องสิทธิต่างๆ แทนประชาชน ที่ส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอย่างมากยิ่งกว่าปัจจัยอื่นๆ คือ การนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ก่อนการเลือกตั้งไปปฏิบัติ ได้แก่ นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค นโยบายกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เป็นต้น การที่พรรคการเมืองนำเอานโยบายที่หาเสียงไว้ไปปฏิบัติ จนแก้ปัญหาของชาวบ้านได้จริง นำมาซึ่งความเชื่อมั่น พร้อมกับความคาดหวังนั้นคือความคาดหวังที่จะได้รับประโยชน์จากนโยบาย อันเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ชัยชนะในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ข้อเสนอแนะ

1. พรรคการเมืองต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อเป็นตัวแทนทางการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริง นโยบายเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือก แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงผู้สมัคร แต่ประชาชนก็ยังเลือกพรรคการเมืองนั้นอยู่
2. ปัจจัยทางด้านผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องดำเนินการทางการเมืองในระดับพื้นที่เพื่อสร้างความใกล้ชิดผูกพันกับประชาชน ออกพบปะเยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อของคนอีสาน (culture)

Reference

- Chaiyawan, N. (2011). *Member of the House of Representatives election behavior Chonburi province*. Master of Arts Burapa University.
- Chueynoo, W. (2014). *Political communication and strategies of Mr. Chuwit Kamol Wisit*. Master of Political Science, Chulalongkorn University Printing House.
- Chumphon, P. (2007). *Political system: Introduction* (9th Edition). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Chumroennitipong, C. (2014). *Factors affecting the election of members of the House of Representatives People in the constituency 1, Chonburi Province*. Master of Arts, Burapa University.
- Creswell, J. W., & Plano. C. V. L. (2011). *Designing and conducting mixed methods research*. Los Angeles: Sage.
- DiGrazia, J., & Other. (2013). More Tweets, More Votes: Social Media as a Quantitative Indicator of Political Behavior. *America Journal of Political Behavior*, 8(11), e79449
- Dokthaisong, B. (2009). *Democracy ... Grass roots*. Bangkok: Intellectual Publishing. [In Thai].
- Duverger, M. (1972). *Political Parties*. Great Britain: Cambridge University Press.
- Holland, A. C., & Kensinger, E. A. (2012). Younger, middle-aged, and older adults' memories for the 2008 U.S. Presidential Election. *Journal of Psychology*, 1(3), 163-170.
- Kanphina, A. (2012). *Public opinion on election results of members of the Council Representatives in the Bang Nam Piao district area Chachoengsao Province: A Case Study of Election, July 3, 2011*. Master of Political Science, Burapha University.
- Klofstad, C. A., Anderson, R. C., & Nowicki, S. (2015). Perceptions of Competence, Strength, and Age Influence Voters to select Leaders with Lower-Pitched Voices. *America Journals of Political Science*. 10(8), e0133779
- Kongkirati, P. (2015). *Democracy in the Transition Period: Article on Democracy, Violence and Justice*. Nonthaburi: Samesky. [In Thai].
- Limmanee, A., & Pimpisuth, T. (1977). *Political behavior*. Bangkok: Ramkhamhaeng University Press.
- McAllister, I. (2016). *Candidates and Voting Choice*. Oxford Reseracch Encyclopedias.
- Meechan, S. (2012). Election behavior and attitudes towards the vote buying in elections of the eastern provinces: A case of Mahasarakham province. *Journal of King Prajadhipok's Institute*, 11(3), 110-128. [In Thai].

- Nakata, T. (2012). *Thai politics: A system that does not have a formula for solving problems*. Bangkok: S. Asia Press (1989). [In Thai].
- Nimpanich, C. (2009). *Policy analysis, scope, concepts, theories and example cases* (8th edition). Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University.
- Pholkaset, T. (2013). *Voting behavior of members of the House of Representatives in Bangkok: Case study of the electoral district of Don Mueang, 16 June 2013*. Master of Political Science, Ramkhamhaeng University.
- Plano, J. C., & Greenberg. (1985). *The American Political Dictionary* (7th Ed.). Host: Rinehart and Winston .
- Raccuia L (2016) Single-Target Implicit Association Tests (ST-IAT) Predict Voting Behavior of Decided and Undecided Voters in Swiss Referendums. *PLOS ONE*, 11(10), e0163872.
- Rutchattranon, W. & Akhaad, N. (2012). The popularity of Isaan people towards the Phuea Thai Party: A case study of Khon Kaen province. *Journal of Political Science Review*, 1(1), 76-78. [In Thai].
- Sertsri, K. (2010). *Comparison of voting behavior between voters in general election and re-election: Case study Mae Tha district Lamphun Province*. Master of Arts, Chiang Mai University.
- Snyder, R. E. (2011). *The impact of age, education, political Knowledge and political context on voter turnout*. Las Vegas: University of Nevada.
- Supharp, S. (2014). *Factors affecting the decision to vote for election of members of the Representatives Council: Case study of the 1st constituency, Sisaket Province*. Master of Public Administration, Sisaket Rajabhat University.
- Walter, K. (1978). *The Working Class in Welfare Capitalism*. London: Routledge & Kegan Paul.
- Watsanawin, S. (2011). *The opinion of public about factors affecting the Voting for the House of Representatives, District 1, Chanthaburi Province on July 3, 2011*. Master of Public Administration, Burapa university.
- Winitchakun, T. (2013). *Democracy with a king over politics*. Nonthaburi: Samesky. [In Thai].
- Woraphan, D., & Others. (1992). *Political parties and communication behavior during General election campaign 1992*. Bangkok: Thammasat University.